

Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku – 20 rokov jej existencie

Anton Lacko, Jozef Babečka, Martin Bereta, Lucián Zastko

Katolícka univerzita, Fakulta zdravotníctva, Ružomberok

Po roku 1989 zaznamenala Vojenská nemocnica v Ružomberku výrazný rozvoj. Postupne vznikali nové pracoviská, ako napríklad dialýza, CT pracovisko, intervenčná rádiológia, magnetická rezonancia, nukleárna medicína, neurochirurgia, cievna chirurgia, diagnostická a operačná endoskopia, transfuziológia a ďalšie špecializované oddelenia. Vďaka svojej strategickej polohe, technickému vybaveniu a kvalite poskytovaných zdravotníckych služieb nemocnica v roku 1994 sa stala Ústrednou vojenskou nemocnicou SNP pod vedením Igora Čombora, ktorý ju viedol od roku 1990 do 2012 roku. V roku 2003 v Ružomberku sa uskutočnilo zlúčenie civilného a vojenského zdravotníctva. Došlo k spojeniu štátnej a vojenskej nemocnice do jedného celku, pričom nástupníckou organizáciou sa stala Ústredná vojenská nemocnica SNP v Ružomberku.

Dňa 1.7. 2000 vznikla Katolícka univerzita v Ružomberku, zriadená Konferenciou biskupov Slovenska so súhlasom štátnych orgánov ako Verejná vysoká škola. Na začiatku fungovali na Katolíckej univerzite tri fakulty – Pedagogická, Filozofická a Teologická fakulta. Na podnet odborníkov, najmä zo severného Slovenska, požiadala Katolícka univerzita o akreditáciu a otvorenie bakalárskeho štúdia v odboroch ošetrovateľstvo a sociálna práca. Pedagogická fakulta Katolíckej univerzity vytvorila podmienky pre vznik „Ústavu zdravotníctva a sociálnej práce“. Ministerstvo školstva Slovenskej republiky, po vyjadrení Akreditačnej komisie podľa § 109 ods. 2 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách, priznalo dňom 1. augusta 2002 Pedagogickej fakulte KU v Ružomberku právo konať štátne skúšky v bakalárskom študijnom programe ošetrovateľstvo. Univerzita v tom čase už disponovala kvalitnou infraštruktúrou v oblasti psychologicko-pedagogickej prípravy, jazykového vzdelávania, informatiky a biológie. Ústredná vojenská nemocnica v Ružomberku bola oslovená, aby prevzala úlohu garanta a zároveň sa podieľala na výučbe ošetrovateľských a medicínskych blokov, ako aj na zabezpečení praktických cvičení a stáží. So súhlasom oboch strán výučbovou základňou sa stala Ústredná vojenská nemocnica SNP v Ružomberku. Postupne sa prejavil záujem ďalších regiónov Slovenska o zapojenie sa do výučbového procesu, čo viedlo k nadviazaniu spolupráce s nemocnicami v Levoči, Poprade, Košiciach a s Ústavom respiračných chorôb a tuberkulózy vo Vyšných Hágoch.

V akademickom roku 2004/2005 k prvému stupňu vysokoškolského štúdia v odbore „Ošetrovateľstvo“ po úspešnej akreditácii pribudol aj druhý stupeň štúdia. Zároveň bola priznaná akreditácia v odbore „Pôrodná asistencia“ pre prvý stupeň vysokoškolského štúdia. Ústav zdravotníctva a sociálnej práce rozvinul spoluprácu s domácimi a zahraničnými pracoviskami nelekárskych a medicínskych vied v Slovenskej, Českej republike, Poľsku a Rakúsku.

Vzhľadom na špecifické podmienky štúdia ošetrovateľstva, rastúci počet študentov a náročnú koncepcnú prácu s nemocnicami vznikla potreba zriadiť samostatnú fakultu. Na základe rozhodnutia Akreditačnej komisie vlády SR z 1. júna 2005 a po schválení Akademickým senátom Katolíckej univerzity v Ružomberku dňa 27. júna 2005 zriadil rektor KU v Ružomberku dňom 1. júla 2005 Fakultu zdravotníctva so sídlom v Ružomberku. Táto fakulta sa stala nástupníckou organizáciou pôvodného „Ústavu zdravotníctva a sociálnej práce“. Týmto, k trom fakultám Katolíckej univerzity, pribudla štvrtá, Fakulta zdravotníctva.

Fakulta zdravotníctva musela spĺňať množstvo náročných kritérií. Predovšetkým sa zamerat' na rozvoj vzdelávania a vedecko-výskumnej činnosti v akreditovaných študijných odboroch. Študijné programy boli koncipované moderne a boli plne kompatibilné so zahraničnými programami podobného zamerania. Fakultu bolo treba budovať a rozvíjať po personálnej aj materiálno-technickej stránke. Obsahová a ideová koncepcia fakulty bola nastavená tak, aby pripravila absolventov na profesionálnu zdravotnícku prácu v modernej spoločnosti. Nevyhnutné bolo vybudovanie jednotlivých katedier, materiálno-technicky vybavenie prednáškových miestností, učební, knižnice, informačných sietí a ďalších pracovísk. Činnosť fakulty bola neoddeliteľnou súčasťou dlhodobého zámeru Katolíckej univerzity a jej vývoja v kontexte potrieb spoločnosti. Fakulta sa hlásila ku kresťanskej morálke, akademickým slobodám a rovnosti všetkých ľudí. V tomto duchu prebiehala a aj prebieha výchova študentov.

Obr.1 Sídllo Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v areáli Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok od roku 2005 (foto archív FZ KU)

Obr. 2 Dekan fakulty Anton Lacko a Jozef Květenský
(foto archív FZ KU, 2006)

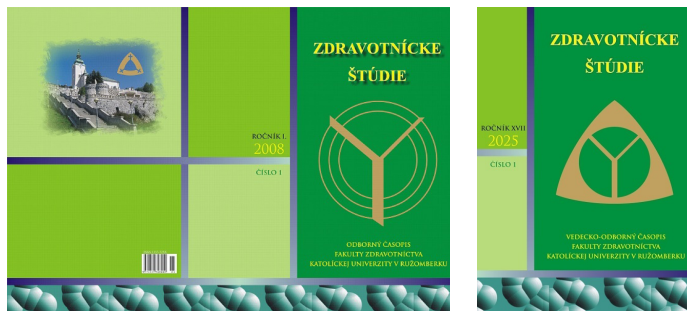
Obr. 3 Pedagóg FZ KU Helena Kuberová
(foto archív FZ KU)

Obr. 4 Pedagóg FZ KU Helena Kadučáková
(foto archív FZ KU)

Obr. 5 I. ročník konferencie
Ružomberské zdravotnícke dni - 2006
(foto archív FZ KU)

Obr. 6 V roku 2008 vyšlo I. číslo Vedecko-odborného časopisu „Zdravotnícke štúdie“, v roku 2025 vychádza XVII. ročník.

- a) Vľavo je navrhnutá obálka platná od roku 2008 - 2024
- b) Vpravo je od roku 2025 nová predná obálka časopisu

V roku 2009 bola Ústredná vojenská nemocnica SNP v Ružomberku, vďaka spolupráci s Fakultou zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku zaradená do siete fakultných nemocníc na Slovensku. Riaditeľ Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok-FN v spolupráci s dekanom Fakulty zdravotníctva KU zriadili jednotlivé kliniky, ktoré začali slúžiť ako výučbové základne fakulty. Vznikol tým priestor pre vedecko-výskumný a medicínsky rozvoj, ako aj zavádzanie nových diagnostických a liečebných postupov využívajúcich modernú techniku.

Obr. 7 Prejav riaditeľa ÚVN Igora Čombora, rektora KU Tadeusa Zasępu. a dekana Fakulty zdravotníctva KU Antona Lacka, pri príležitosti zriadenia Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok ako Fakultnej nemocnice s oficiálnym názvom Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – FN
(foto archív FZ KU, jún 2009)

Obr. 8 Návšteva rektora Katolíckej univerzity Tadeusza Zasepu na FZ (s dekanom FZ KU Antonom Lackom pri príležitosti upratovania pred kolaudáciou (foto archív FZ KU, február 2010)

Obr. 9 Privítanie sídelného spišského biskupa mons. Františka Tondru rektorom KU Tadeusom Zasepom pri posvätení novej budovy Fakulty zdravotníctva KU (foto archív FZ KU, 14. apríl 2010)

Obr. 10 Nová budova Fakulty zdravotníctva KU (foto archív FZ KU, leto 2010)

Na Fakulte zdravotníctva už 20. rok prebieha vzdelávanie v nelekárskych zdravotníckych vedách. V dennej forme sa realizuje bakalárske štúdium v študijných programoch „Fyzioterapia“, „Laboratórne vyšetrovacie metódy“, „Rádiologická technika“,

„Urgentná zdravotná starostlivosť“, „Ošetrovateľstvo“ a „Verejné zdravotníctvo“. V externej forme pokračuje bakalárske štúdium v študijnom programe „Ošetrovateľstvo“. Nadväzujúce magisterské štúdium, ako aj doktorandské štúdium sa realizuje v študijnom programe „Fyzioterapia“. Fakulta zdravotníctva má priznanú aj spôsobilosť na postgraduálne vzdelávanie v špecializačnom odbore „Ošetrovateľská starostlivosť o dospelých“, „Starostlivosť o kriticky chorých“ a v certifikačnom programe „Funkčné vyšetrovacie metódy“. Pedagogickú a vedecko-výskumnú činnosť Fakulta zdravotníctva zabezpečuje prostredníctvom jednotlivých katedier a to Katedry fyzioterapie, urgentnej zdravotnej starostlivosti, rádiologickej techniky, laboratórnych vyšetrovacích metód, ošetrovateľstva a verejného zdravotníctva.

Výučbu realizuje na viacerých klinických základniach, medzi ktoré patria:

- Ústredná vojenská nemocnica SNP v Ružomberok-FN
- Východoslovenský onkologický ústav, a. s., Košice
- Inštitút nukleárnej a molekulárnej medicíny, Košice
- Oddelenie radiačnej onkológie FNsP Žilina
- Dolnooravská nemocnica s poliklinikou MUDr. L. N. Jégého, Dolný Kubín
- Nemocnica Poprad, a. s.
- Národné rehabilitačné centrum Kováčová
- Kúpele Lúčky, a. s.
- Pracoviská magnetickej rezonancie Medicentrum, s. r. o. a Spinn, s. r. o., Ružomberok
- Záchranne zdravotné služby: Falck Záchranná, a. s., Záchranná služba Košice, Horská záchranná služba, Operačné stredisko ZZS SR
- SALUS VITALIS, o. z., Slovenský Červený kríž
- Regionálne Úrady verejného zdravotníctva v Dolnom Kubíne, Liptovskom Mikuláši a Poprade
- Národný endokrinologický a diabetologický ústav, n. o. Lúbochna
- Ambulancie všeobecných lekárov, ADOS, Spišská katolícka charita

Všetkým týmto inštitúciám a ich zamestnancom patrí úprimná a srdečná vďaka za ich podporu a spoluprácu.

Fakulta zdravotníctva sa snaží zintenzívniť medzinárodnú mobilitu študentov a pedagógov, predovšetkým s univerzitami v Českej republike, Poľsku, Španielsku a Slovinsku. Snahou fakulty je aktívne zapájanie do vedeckých projektov na národnej a medzinárodnej úrovni. Úlohou Fakulty zdravotníctva je podpora študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ). Dôležitou úlohou Fakulty zdravotníctva je stále dokonalejšie zlepšovanie materiálno-technického zabezpečenia.

V akademickom roku 2019/20 zasiahla aj Katolícku univerzitu, vrátane Fakulty zdravotníctva pandémia ochorenia COVID-19. Ako ochrana proti kvapôčkovej infekcii boli na fakulte ihneď zavedené preventívne opatrenia, ako obmedzenie osobného kontaktu medzi zamestnancami, dodržiavanie bezpečnej vzdialenosti, umývanie rúk, nosenie rúšok. Prevádzka spoločných priestorov bola zabezpečená pravidelnou dezinfekciou priestorov, kontaktných plôch a rúk. Dôležitým opatrením bolo aj meranie telesnej teploty pri vstupe do priestorov fakulty, nainštalovali sa germicídne žiariče do učební a spoločných priestorov. Na fakultu sa zakúpila špeciálna termokamera s nízkou odchýlkou merania, ktorá pri prekročení teploty 37,3 °C spustila alarm. Tento krok pozitívne ohodnotil regionálny Úrad verejného zdravotníctva aj Ministerstvo

školstva. Epidemiologická situácia výrazne obmedzila vyučovací proces, viedla k prechodu na dištančnú formu výučby a narušila plán vedecko-výskumnej činnosti. Epidemiologická činnosť na fakulte sa riadila opatreniami Úradu verejného zdravotníctva SR a prikazmi rektora Katolíckej univerzity a dekana Fakulty zdravotníctva. Praktická výučba sa musela prispôbiť aktuálnej situácii v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach. V letnom semestri sa pedagógovia zamerali na prípravu študijných materiálov pre online výučbu, priebežné hodnotenie a skúšanie. Na podporu týchto aktivít fakulta zakúpila nové počítačové kamery a mikrofóny.

Obr. 11 Zasvätenie Fakulty zdravotníctva blahoslavennej sestry Zdenke (foto archív FZ KU)

Prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová v januári 2022 v Prezidentskom paláci prijala zástupcov záchranných zložiek, medzi ktorých patrili aj zdravotnícki záchranári, ktorí sú zároveň aj pedagógovia Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku: František Majerský - prezident Slovenskej komory zdravotníckych záchranárov (SKZZ), Imrich András - generálny sekretár SKZZ a Dagmar Tomčanyová - predsedníčka odborovej komisie SKZZ. Pani prezidentka im poďakovala za prácu počas celého roka 2021, poznačeného pokračujúcou situáciou s ochorením COVID-19.

Obr. 12 Prezidentka SR Zuzana Čaputová prijala zástupcov záchranných zložiek

V novembri roku 2021 sa uskutočnil 15. ročník medzinárodnej vedeckej konferencie „Ružomerské zdravotnícke dni“, ktorý z dôvodu pandémie COVID-19 konal sa online formou. Vysoká odborná úroveň bola potvrdená 95 prednáškami, z ktorých 31 pochádzalo zo zahraničia.

V roku 2022 Fakulta zdravotníctva úspešne ukončila proces zosúladzovania študijných programov so štandardami Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo. Po doručení súhlasného stanoviska Ministerstva zdravotníctva SR sa od 1. septembra 2022 uskutočňujú všetky akreditované študijné programy bez obmedzení. Jedná sa o študijné programy „Fyzioterapia“ (všetky tri stupne), „Laboratórne vyšetrovacie metódy v zdravotníctve“, „Rádiologická technika“, „Urgentná zdravotná starostlivosť“, „Ošetrovateľstvo“ (v dennej aj externej forme), a „Verejné zdravotníctvo“.

Zástupcovia Fakulty zdravotníctva sa aktívne podieľali aj na medzinárodných projektoch. Fakulta sa stala partnerom projektu „Aktívne bezbariérové vzdelávanie pre seniorov (ASEB)“ pod vedením Ostravskej univerzity. Významným výstupom projektu bol originálny medzinárodný spevník, online kurzy o kultúrnom dedičstve a pilotná realizácia v seniorskom prostredí. Projekt bol úspešne ukončený v máji roku 2023.

V roku 2022 sa uskutočnil 16. ročník Ružomerských zdravotníckych dní s účasťou popredných odborníkov z domácich aj zahraničných inštitúcií. Odborný program bol rozdelený do šiestich tematických sekcií a prezentovaných bolo 71 odborných príspevkov.

Obr. 13 Zahájenie online 16. ročníka Ružomerských zdravotníckych dní

V roku 2023 sa profesorkou v odbore „Ošetrovateľstvo“ stala Helena Kaďučáková, dlhoročná a aktívna odborníčka v ošetrovateľstve.

Študenti Fakulty zdravotníctva sa pravidelne zúčastňovali odborných súťaží. V roku 2023 reprezentovali fakultu na súťaži „Florence roka“ kde získali cenné skúsenosti z praxe a odborné ocenenia.

Obr. 14 Účasť študentov Fakulty zdravotníctva na súťaži „Florence roka“

Obr. 15 Účasť študentov Fakulty zdravotníctva „Katedry Urgentnej zdravotnej starostlivosti“ na Memoriály MUDr. Jána Kovalčíka

Študenti FZ KU na záchrannárskej súťaži. V katastri obce Lipovce sa uskutočnil XII. ročník Memoriálu MUDr. Jána Kovalčíka. Medzi členmi súťažných aj víťazných posádok boli viacerí absolventi bakalárskeho študijného programu „Urgentná zdravotná starostlivosť“.

V akademickom roku 2022/23 v letnom semestri sa zahájili prednášky v odbornom vojenskom predmete „Úvod do vojenského zdravotníctva“. Predmet sa stretol s pozitívnym ohlasom a bol ukončený slávnostným ocenením študentov za účasti zástupcov Ústrednej vojenskej nemocnice Ružomberok-FN a vedenia Fakulty zdravotníctva.

Obr. 16 Ocenenie študentov zdravotníctva -absolventov vojenského odborného predmetu, so zástupcami Fakulty zdravotníctva a Ústrednej vojenskej nemocnice SNP

Na konci roku 2023 na Fakulte zdravotníctva sa uskutočnila návšteva pracovnej skupiny SAAVŠ v rámci posudzovania vnútorného systému zabezpečovania kvality na Katolíckej univerzite. Na základe výsledkov posudzovania výkonná rada SAAVŠ dňa 11.4. 2024 rozhodla, že Katolícka univerzita je oprávnená vytvárať, uskutočňovať a upravovať študijné programy v študijnom odbore „Ošetrovateľstvo“ v 1. stupni vysokoškolského vzdelávania, v študijnom odbore „Zdravotnícke vedy“ v 1.2.a 3. stupni vysokoškolského vzdelávania a v študijnom odbore „Verejné zdravotníctvo v 1. stupni vysokoškolského vzdelávania.

V roku 2024 Fakulta zdravotníctva spoluorganizovala s Univerzitou Tomáša Bati v Zlíne s Fakultou humanitných vied 14. ročník konferencie „Rodina – zdraví – nemoc“ v Zlíne.

Obr. 17 Účasť pedagógov Fakulty zdravotníctva na konferencii v Zlíne

V septembri 2024 privítala Katedra ošetrovateľstva poľské odborníčky z Białystoku a Jaroslawa, ktoré prezentovali spoločný výskum zameraný na problematiku záťaže a syndrómu vyhorenia u sestier.

Obr. 18 Návšteva z Poľska

Po štyroch rokoch Fakulta zdravotníctva otvorila prezenčné XVIII. ročník medzinárodnej konferencie Ružomberské zdravotnícke dni 2024. Konferencia sa začala prihovorom rektora Katolíckej univerzity Jaroslava Demka, prezidenta konferencie a dekana Fakulty zdravotníctva KU Antona Lacka. Obaja sa vo svojich prejavoch opierali o dôležitosť medzinárodnej výmeny vedeckého poznania, ktoré je kľúčom k pozitívnym zmenám v zdravotníctve. Nechýbali ani slová o budúcom smerovaní Fakulty zdravotníctva KU. Na konferencii sa zúčastnili aj zástupcovania Vojenskej akadémie ozbrojených síl v Liptovskom Mikuláši, ako aj zástupcovania Veliteľstva zdravotníckej služby Ministerstva obrany SR so sídlom v Ružomberku.

Obr. 19 Zahájenie XVIII. ročníka Ružomberských zdravotníckych dní (november 2024)

Fakulta zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberku bola spoločne so Žilinským samoprávnym krajom spoluorganizátorom konferencie s medzinárodnou účasťou IV. Žilinský onkogynekologický deň. Fakulta zdravotníctva bola aj spoluorganizátorom XIV. celoslovenskej konferencie sestier pracujúcich v anesteziológii a intenzívnej starostlivosti.

Fakulta sa zapojila do viacerých národných výskumných projektov KEGA zameraných na podporu zdravotnej gramotnosti a výživy u rizikových pacientov. Výsledky boli prezentované formou seminárov, workshopov a posterovej sekcie v októbri roku 2023.

Obr. 20 Pedagógovia Fakulty zdravotníctva na odborom podujatí

Dňa 6. februára 2025 Fakulta zdravotníctva sa spolupodieľala na medzinárodnej online konferencii „Health as the Foundation of Sustainable Development in the EU“, ktorú organizovala University of Warmia and Mazury in Olsztyn. Hlavnými témami boli inovácie a výzvy zdravotníckeho sektora v rámci udržateľného rozvoja.

Synergia vedecko-pedagogickej činnosti Fakulty zdravotníctva a ÚVN SNP Ružomberok-FN vrcholí v podobe rozvoja obidvoch inštitúcií. Projekty napojené na blízku budúcnosť sa týkajú nového zázemia nemocnice aj fakulty. V pláne sú obnova pavilónov chirurgie, interného oddelenia. Výstavba onkologického centra s komplexom cyklotrónu a nukleárnej medicíny. Už teraz sa obnovila Klinika nukleárnej medicíny novou prístrojovou technikou. Fakulta zdravotníctva pripravuje podklady na projekt rozšírenia fakulty o nové priestory na Námestí A. Hlinku. Všetky naše plány sú len víziami a ich realizácia je v rukách Božích podobne ako v minulosti.

Obr. 21 Projekt nového „Onkologického centra“ v ÚVN SNP Ružomberok-FN

Obr. 22 Polovodičová kardiogamakamera „Discovery CZT 530c“ f. GE (ÚVN Ružomberok FN)

Obr. 23 Nová prístrojová technika na Klinike nukleárnej medicíny (gamakamera Starguide) v ÚVN SNP Ružomberok-FN

Obr. 24 Projekt prístavby Fakulty zdravotníctva

Kontakt:

prof. MUDr. Anton LACKO, CSc.
Fakulta zdravotníctva KU
Nám. A. Hlinku 60
034 01 Ružomberok
e-mail: anton.lacko@ku.sk